

Redactioneel

Op 22 april vond in de Voordrachtzaal van de Boekmanstichting het derde Boekmandebat plaats. Thema van discussie was 'de maakbaarheid van de stedelijke cultuur; stedelijke ambities en het kunst- en cultuurbeleid'. De inleiding werd verzorgd door Cor Wijn, medewerker van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De bewerking van zijn bijdrage vormt het openingsartikel van het twintigste *Boekmancahier*. Wijn stelt vast dat de stedelijke centra sinds een aantal jaren blijken geven van een toenemende behoefte om een autonoom kunst- en cultuurbeleid te voeren. Deze ambities hangen samen met diverse ontwikkelingen die in Nederland op dit moment op bestuurlijk en financieel terrein plaatsvinden. Een aspect van die ontwikkeling is de vraag of het ontstaan van economisch en bestuurlijk sterke stedelijke knooppunten buiten de randstad – de zogenaamde Vinex-gemeenten – in de toekomst zal leiden tot fundamentele veranderingen in de structuur van het kunst- en cultuurbeleid. Maakt de huidige taakverdeling – het rijk financiert de kunstinstellingen van nationaal belang, de provincies bevorderen de geografische spreiding en de gemeenten zijn verantwoordelijk voor de accommodaties – in de nabije toekomst plaats voor een beleid waarbij een veel grotere zeggenschap is weggelegd voor de stadsbesturen?

In de kunstensector overheerst de professioneel artistieke dimensie en het lijkt wel of er een zekere angst bestaat voor de inbreng van klanten. Dat is het centrale thema in de bijdrage van

M.A. Boorsma en A.C.J. de Leeuw, beide verbonden aan de faculteit bedrijfskunde van de Rijksuniversiteit Groningen. In het tweede artikel van het *Boekmancahier* analyseren zij de problematiek van de kwaliteitsbepaling in de wereld van de gesubsidieerde kunsten. Zij constateren dat uitspraken van

bedrijfskundigen in de discussie over de bepaling van artistieke kwaliteit over het hoofd worden gezien. Kwaliteitsbeoordelingen hebben in eerste instantie tot doel om kunstuitingen te selecteren die voor subsidiëring in aanmerking komen. Vanuit een bedrijfskundige optiek wordt er onder meer op gewezen dat de nadruk in de kunstwereld meer op kwaliteitsbevordering zou moeten liggen dan op selectie.

Op 9 februari van dit jaar aanvaardde Wim Beeren, voormalig directeur van het Stedelijk Museum te Amsterdam, de wisselleerstoel Anton van Duinkerken voor kunst en cultuur aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. De titel van zijn inaugurele rede was 'Het *musée imaginaire* en de terugtrekkende overheid'. Het derde artikel in het *Boekmancahier* is een bewerking van deze rede. Beeren stelt vast dat de Nederlandse overheid de institutionalisering van het kunstbedrijf bevordert; zij trad en treedt nog steeds op als beheerder van 'de collectie Nederland'. Die rol is overigens in de loop van de tijd wel veranderd: werd in de jaren zeventig het cultuurbeleid nog sterk gedomineerd door de welzijnsideologie, in het decennium daarna was er sprake van een benadering waarbij het vocabulaire werd ontleend aan de managementterminologie. De auteur stelt zich de vraag in hoeverre een minister in deze context nog op politieke denkbeelden of besluiten kan worden aangesproken.

Hans Piena, student Opleiding Restauratoren, schrijft in het vierde artikel over de positie van de restaurator in de Nederlandse musea. Hij signaleert dat een sterke professionalisering van dit beroep in de laatste decennia heeft plaatsgevonden en dat de ambachtelijkheid heeft plaats gemaakt voor een specifieke deskundigheid op het gebied van behoud en beheer van museale collecties. Deze ontwikkeling heeft echter niet geleid tot een

herwaardering van de positie van de restaurator binnen de musea. De interne organisatie van de musea is daar blijkbaar nog niet op ingesteld; in de praktijk is het nog steeds de conservator die het beleid bepaalt. Noch door het ministerie van WVC, noch door de musea is tot op heden voldoende gestalte gegeven aan een besluitvorming binnen de musea waarbij de restaurator een passende stem heeft.

In de rubriek *Discussabel* levert Geeske Bakker, neerlandicus en kunsthistoricus, een bijdrage aan het legitimeringsdebat dat werd geëntameerd door *NRC Handelsblad* en dat in het vorige *Boekmancahier* met de bijdragen van Jaap van der Tas en Hans Blokland een vervolg kreeg. De sociologen Johan Heilbron en Rokus Hofstede geven beiden een reactie op het artikel van Rudi Laermans over *Les règles de l'art* (het meest recente boek van Pierre Bourdieu) dat verscheen in het maartnummer van het *Boekmancahier*. In de rubriek *Reacties* daarnaast een voorpublicatie van een deel van een hoofdstuk van de Nederlandse uitgave van Bourdieus boek, dat volgende maand onder de titel *De regels van de kunst* bij uitgeverij Van Gennep verschijnt. Het *Boekmancahier* bestaat verder uit de rubrieken *Onderwijsberichten*, *Onderzoeksberichten*, *Congresverslagen* en een *Agenda*.

De redactie

Bibliografische gegevens

Redactie (1994) 'Redactioneel'. In: *Boekmancahier*, jrg. 6, nr. 20, 114-115.